

Dosarul nr. 2ra-1138/23
2-22113004-01-2ra-08082023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Central (Mereuță Tamara)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iurie Cotruță, Ion Țurcan și Victoria Sîrbu)

Î N C H E I E R E

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva lui Sandu Marian privind încasarea sumei, împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 19 ianuarie 2023 a Judecătoria Hîncești, sediul Central

c o n s t a t ă :

La 03 august 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva lui Sandu Marian, solicitând încasarea din contul pârâtului a sumei de 7050 lei.

În motivarea acțiunii s-a precizat că, la 01 iunie 2021 a eliberat lui Sandu Marian Dumitru, bilet de tratament balneosanatorial, procurat din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, seria xxxx, la sanatoriul „Codru” pentru perioada de 09 iunie 2021 – 26 iunie 2021 la suma de 7050 lei. Eliberarea biletelor de tratament balneosanatoriale pentru deținătorii de pensii este reglementată expres de Regulamentul privind condițiile, modul de asigurare, evidența și distribuirea a biletelor de tratament sanatorial acordat veteranilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190/2010. Pct. 6 al Regulamentului prenotat reglementează expres condițiile pentru obținerea biletului de tratament în temeiul mai multor acte normative.

În acest sens s-a menționat că, conform art. 17 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veteranii măsurile de protecție socială a veteranilor serviciului militar, veteranilor din organele afacerilor interne, veteranilor Centrului Național Anticorupție veteranilor din organele securității statului și a veteranilor sistemului administrației penitenciare se stabilesc în conformitate cu legislația în vigoare. În cazul ieșirii la pensie pentru vechime în muncă sau la împlinirea vârstei, care le dă dreptul la pensie pentru limită de vîrstă, veteranii menționați obțin și drepturile stabilite pentru veteranii muncii. Respectiv, dreptul la asigurare cu bilete de tratament potrivit pct. 5, lit. c) din

regulamentul precizat mai sus, îl au veterani muncii, conform art. 9 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, cu excepția persoanelor angajate și a celor care desfășoară activitatea de antreprenor sub diferite forme (cu excepția deținătorilor de teren agricol), dacă în ultimele șase luni premergătoare lunii în care a fost eliberat biletul au desfășurat activitate de întreprinzător – o dată la trei ani.

Casa Națională de Asigurări Sociale a notat că, în urma evaluării informației privind repartizarea biletelor de tratament balneosanatorial procurate din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, s-a constatat că Sandu Marian a beneficiat de bilet de tratament cu încălcarea pct. 5, lit. c) al Regulamentului privind condițiile și modul de asigurare, evidența și distribuirea a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor, aprobat prin HG nr. 190/2010.

Astfel, după examinarea actelor înaintate pentru eliberare biletului de tratament balneosanatorial, la 01 iunie 2021, s-a constatat că pârâtul era angajat în câmpul muncii la IP Gimanziul Andreev, fapt confirmat ulterior prin extrasul de cont al acestuia, iar la ridicarea biletului de tratament oferit de Casa Națională de Asigurări Sociale, pârâtul nu a comunicat despre faptul că este angajat în câmpul muncii, ducând în eroare Casa Națională de Asigurări Sociale Hîncești, astfel declarând cu rea-credință asupra faptului că nu este persoană angajată, ceea ce a generat prejudicierea bugetului de asigurări sociale prin beneficierea neregulamentară a biletului de tratament balneosanatorial menționat, suma căruia constituie 7050 lei.

Prin urmare, în temeiul art. 5, lit. c) din Regulamentul citat supra, pârâtul fiind angajat în câmpul muncii nu avea dreptul la biletul balneosanatorial eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Reclamanta consideră că, în temeiul art. 26¹ din HG nr. 190 din 2010, potrivit căruia persoanele care au obținut bilete ca urmare a prezentării unor acte false, sunt obligate să restituie costul deplin al acestuia, iar Casa Națională de Asigurări Sociale este îndreptățită să solicite restituirea costului biletului de tratament balneosanatorial, în acest sens a expediat o scrisoare prin care pârâtul a fost înștiințat despre prejudiciul cauzat și consecințele în caz de nereturnare benevolă a sumei datorate, însă, pârâtul din motive neîntemeiate a refuzat să achite costul biletului în sumă de 7050 lei.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2023 a Judecătorei Hîncești sediul Central, s-a respins cererea înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva lui Sandu Marian privind încasarea sumei de 7050 lei, ca fiind neîntemeiată.

La 20 ianuarie 2023 și la 30 martie 2023, în termenul legal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 19 ianuarie 2023 a Judecătorei Hîncești sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Raportând circumstanțele speței, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiat raționamentul primei instanțe privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale, deoarece în cadrul examinării cauzei nu s-a dovedit că Sandu Marian a dus Casa Națională de Asigurări Sociale în eroare, a prezentat acte false, comunicând că nu lucrează. Ori, din declarațiile pârâtului-intimat,

se deduce că acesta nu a fost întrebat de nimeni dacă lucrează sau nu, iar dacă îl întreba, cu certitudine avea să comunice că lucrează și nu avea să accepte buletinul de tratament, fiindcă suma solicitată de reclamant este mai mare decât cea cu care el avea posibilitate să cumpere un astfel de buletin la aceeași stație balneară, cum a făcut-o și în alți ani.

De asemenea, instanța e apel a menționat că apelantul atât în acțiunea înaintată, cât și în cererea de apel face trimitere la art. 9 pct.5, lit. c) din HG nr. 190 din 2003, însă pârâțul-intimat se încadrează în prevederile art.11 din Legea 190/2003, deoarece acesta face parte din categoria veteranilor organelor afacerilor interne și nu din categoria de veteran ai muncii. Astfel, pentru categoria veteranilor organelor afacerilor interne, Regulamentul HG 190/2010 prevede prin pct.5 lit. e) și nu pct.5 lit. c) invocat de reclamant că au dreptul la asigurarea cu bilete de tratament sanatorial gratuit în centrele de reabilitare.

În această ordine de idei, din prevederile punctelor 7, 8, 11 a hotărârii de Guvern nr. 190/2003, instanța de apel a reiterat că, cadrul legal relevant speței instituie anumite criterii în raport cu care, solicitantul biletului de tratament balneosanatorial poate beneficia gratuit de această facilitate, deoarece acesta la momentul depunerii solicitării privind eliberarea biletului de tratament, Sandu Marian era pensionar al Ministerului Afacerilor Interne și deține distincția „Crucea” pentru serviciul impecabil clasa II, fapt confirmat prin legitimația nr. xxxxx și brevetul nr. xxxxxx (f.d. 28, 29).

În concluzie, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în apel, poartă un caracter declarativ.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 25 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a menționat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiată, bazate pe aplicarea eronată a legii materiale aplicabile la caz și anume art. 17 al Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani.

A indicat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii, fapt ce necesită a fi casată.

Curtea Supremă de Justiție, la 08 august 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 23 mai 2023 și expediată în adresa participanților la proces la 30 iunie 2023, drept dovadă servind scrisoarea de expediere a actului judecătoresc.

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la 25 iunie 2023, este în termen.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative

(modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul părții recurente cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele sau a interpretat eronat legea.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, p. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts împotriva Suediei 09 octombrie 1991*, p. 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă